

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 70 35 73, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

---

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
АГЕНЦИЈЕ ЗА ПРЕДШКОЛСКО,
ОСНОВНО И СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2009. ГОДИНУ**

Број: 01-02-08-16-1-884/10

Сарајево, мај 2010. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
II	НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
1.	Увод	5
2.	Поступање по ранијим препорукама	5
3.	Систем интерних контрола	5
4.	Буџет	6
5.	Текући издаци	7
6.	Јавне набавке	9
III	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	9
	Прилог:	
	Табела 1. Одобрени и извршени буџет за 2009. годину	11

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Основ за ревизију

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Агенције за предшколско, основно и средње образовање БиХ** (у даљем тексту: Агенција) и усклађеност пословања са важећом законском регулативом за годину која се завршава на дан 31. децембра 2009. године.

Одговорност руководства

Руководство Агенције је одговорно за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања тј. Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 33/07) и Правилником о рачуноводству буџета институција БиХ број 01-Ст4-16-1810/05. Ова одговорност обухвата: успостављање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствене процјене које су разумне у датим околностима. Руководство је такође одговорно за усклађеност пословања Агенције са важећом законском регулативом.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност изражавање мишљења о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ број 12/06), INTOSAI (Службени гласник БиХ број 5/01) и Међународним стандардима ревизије (ISA). Ови стандарди налажу да радимо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућује да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе, те да је пословање у складу са важећом законском регулативом.

Ревизија укључује провођење поступака с циљем прикупљања ревизионих доказа о усклађености пословања и о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступка се заснива на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима. При процјени ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, с циљем осмишљавања ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не с циљем изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су прикупљени ревизиони докази довољни и одговарајући, и да обезбјеђују основ за мишљење ревизора.

Мишљење:

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Агенције приказују фер и истинито, по свим битним питањима, стање имовине и обавеза на дан 31. децембра 2009. године, резултате пословања и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Финансијско пословање Агенције у току 2009. године било је у свим материјално значајним аспектима у складу са важећом законском регулативом.

Истицање предмета:

Не изражавајући резерву на дато мишљење, скрећемо пажњу на тачку 5. и 6. Извјештаја, у којој је наведено да није у потпуности обезбјеђен ефикасан систем интерних контрола појединих буџетских позиција.

Сарајево, 21.05.2010. године

Замјеница генералног ревизора

Божана Трнинић

Генерални ревизор

Миленко Шего

II НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

1. Увод

Агенција за предшколско, основно и средње образовање Босне и Херцеговине је самостална институција основана Законом о Агенцији за предшколско, основно и средње образовање Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ број:88/07).

Агенција је надлежна за успоставу стандарда знања, за оцјењивање постигнутих резултата и за развој заједничке језгре наставних планова и програма у предшколском, основном и средњем образовању, те за друге стручне послове у области стандарда знања и оцјењивања квалитете образовања, одређених посебним законима и другим прописима.

Одбор Агенције за предшколско, основно и средње образовање је стручно тијело које се успоставља у склопу Агенције.

Агенцијом управља директор именован у складу са Законом о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима БиХ. Директор има два замјеника који су руководиоци подручних јединица и именују се на исти начин.

2. Поступање по ранијим препорукама

С обзиром да је руководство Агенције именовано крајем 2008. године (директорица и замјенице директорице именоване су 30.10.2008. године), а како је Агенција почела са радом у јануару 2009. године Канцеларија за ревизију институција БиХ (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) није вршила ревизију пословања Агенције за 2008. годину.

3. Систем интерних контрола¹

Ревидирањем пословања Агенције учили смо да цјелокупни систем интерних контрола који подразумијева скуп поступака и мјера које предузима руководство клијента с циљем обезбјеђења тачности и правилности евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима, те ефикасно трошење јавног новца, није у потпуности разрађен и дефинисан на јасан и прецизан начин. С циљем унапређења система интерних контрола, Агенција је донијела Правилник о интерној контроли и поступцима интерне контроле број: 01-02-882/09 од 16.10.2009. године и Правилник о унутрашњој организацији Агенције за предшколско, основно и средње образовање који је Савјет министара БиХ усвојио на 98. сједници одржаној дана 14.9.2009. године.

И поред доношења наведених правилника, систем интерних контрола није задовољавајући што је имало за посљедицу да су утврђени недостаци и пропусти као што су: пропусти код планирања буџета, недостаци код извршења

¹ Интерна контрола је скуп поступака које обликује управа, руководиоци и остали запослени са сврхом стицања разумног увјерења ради постизања циљева у области сљедећих категорија: 1) успјешност пословања, 2) поузданост финансијског извјештавања и 3) усаглашеност с примјенивим законима и прописима.

буџета и то: путни трошкови, издаци за мобилне телефоне, употреба службених возила, остале неспоменуте услуге и даџбине и пропусти у провођењу процедура код набавке канцеларијског материјала и рачунарске и друге канцеларијске опреме.

Недостатак квалитетног система интерних контрола или његова недовољна примјена може имати негативан утицај на рационално управљање и пословање институцијом и намјенско трошење буџетских средстава.

Препорука: *Ревизија сугерише наставак доградње постојећег система интерних контрола и досљедну примјену постојећих правила и процедура. Надаље, потребно је успоставити такав систем интерних контрола који ће превентивно отклањати све могуће слабости и неправилности.*

4. Буџет

Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2009. годину одобрена буџетска средства Агенцији за 2009. годину износила су 892.000 КМ за 17 запослених од чега је планирано за текуће издатке 859.000 КМ и за капиталне издатке 33.000 КМ.

Током 2009. године је на основу мјера уштеде у буџету институција БиХ дошло до умањења на ставкама бруто плата и накнада за 3,50%, накнада трошкова запослених за 8% и свих оперативно-материјалних трошкова за 5%, што је довело до умањења буџета за 37.640 КМ, тако да је одобрени буџет Агенције износио 854.360 КМ.

Одлуком Савјета министара број 137/09 од 11.06.2009. године Агенцији су одобрена средства буџетске резерве у износу 196.000 КМ за покриће материјалних трошкова за период април-децембар 2009. године тако да одобрени буџет износи 1.050.360 КМ.

Одобрене су донације у укупном износу 144.200 КМ тако да буџет Агенције за 2009. годину укупно износи 1.194.560 КМ.

Агенција је на основу одлуке Министарства финансија и трезора извршила промјену структуре расхода у оквиру текућих издатака у износу од 3.000 КМ.

Извршење буџета Агенције са 31.12.2009. године износило је 937.820 КМ што је мање од одобреног буџета за 256.740 КМ или што представља 79% одобреног буџета. Од тога, на текућим издацима извршење је износило 782.016 КМ или 77%, на капиталним издацима 32.982 КМ или 100% и на донацијама 122.822 КМ или 85%.

Укупно извршење буџета Агенције приказано је у Табели 1 - Одобрени и извршени буџет за 2009. годину у прилогу Извјештаја.

План рада-активности је усвојен од стране Савјета министара 22.10.2009. године и припремљен је на основу Закона о Агенцији за предшколско, основно и средње образовање Босне и Херцеговине и представља основни документ за извршење активности Агенције.

У 2009. години активности Агенције биле су усмјерене на обезбјеђење квалитетног образовања у БиХ за ученике предшколског, основног и средњег образовања у складу са европским стандардима уз успостављање стандарда знања и оцјењивања и развој заједничког језгра наставних планова и програма.

Програм рада Агенције за 2009. годину је усмјерен на стварање предуслова за остварење овог циља.

Кључни плански циљеви били су:

- утврђивање стандарда ученичких постигнућа и вредновања постигнутих резултата,
- праћење и имплементација заједничког језгра наставних планова и програма,
- израда недостајуће легислативе,
- успостављање мреже сарадничких институција,
- испуњавање захтјева тржишта рада,
- стручно усавршавање наставника.

Извјештај о раду-активностима, иако је Заједничка језгра наставних планова и програма донесена 2003. године њена примјена није почела због измјена и допуна Заједничке језгре које још увијек нису усвојене. Од једанаест циљева које је Агенција планирала, урадила је један и то оснивање Агенције и одјељења, а остали циљеви нису остварени или су остварени дјеломично. На крају 2009. године Агенција је имала троје стално запослених и једанаест запослених преузетих од међуентитетске агенције за образовање. Приликом планирања активности за 2009. годину рачунало се на преузете запослене, али због правно нерегулисаног статуса није било могуће распоредити их у складу са Правилником о унутрашњој организацији што је додатно отежало извршење планираних активности.

Мада Извјештај о раду Агенције није усвојен на Савјету министара, из њега је видљиво да сви задаци нису реализовани и да активности Агенције нису у потпуности пратиле План и програм рада.

Препорука: Агенција треба наставити активности на даљем унапређењу овог процеса, с обзиром да реално и оптимално планирање обезбјеђује довољно буџета за ефикасно управљање и остваривање свих задатака који произилазе из законом дефинисаних надлежности Агенције.

5. Текући издаци

5.1. Путни трошкови: Издаци за путне трошкове са 31.12.2009. остварени су у износу 24.184 КМ. Контролом смо се увјерили да путни налози нису правдани у складу са Одлуком о начину обрачуна плата и других накнада запослених у Савјету министара БиХ, министарствима БиХ и другим институцијама и тијелима Савјета министара БиХ, односно у року од пет дана по завршетку службеног путовања.

Препорука: Препоручујемо Агенцији да правдање путних налога врши у складу са Одлуком Савјета министара БиХ.

5.2. Издаци за мобилне телефоне: Издаци за мобилне телефоне у Агенцији регулисани су "Одлуком о праву на кориштење службених мобилних и фиксних телефона и накнаде за њихово кориштење за 2009. годину". Наведеном Одлуком

су дефинисани мјесечни лимити за запослене који имају право на признавање трошкова мобилних телефона и увјерили смо се да се исти поштују. Одлуком није предвиђена контрола оправданости утрошка издатака за мобилне телефоне тј. да ли се користе у пословне или ванпословне сврхе нити начин санкционисања употребе мобилних телефона у ванпословне сврхе.

Тестирањем издатака за мобилне телефоне установили смо да се мобилни телефони користе и у ванпословне сврхе, односно вршена је допуна ргераid рачуна других корисника. Агенција није вршила контролу оправданости употребе мобилних телефона тако да одбијања утрошених средстава од плата запослених по овом основу нису вршена у току 2009.

Препорука: мишљења смо да запослени Агенције, који су вршили допуне ргераid рачуна других корисника, требају да изврше поврат средстава за износе извршених допуна.

5.3. Издаци за услуге превоза и горива: Издаци за услуге превоза и горива остварени су у износу 10.497 КМ, од чега је за трошкове горива утрошено 7.290 КМ.

Употреба службених возила: Ревизијом смо се увјерили да се путни налози не отварају на почетку сваког мјесеца како је то предвиђено интерним правилником нити се врши контрола оправданости употребе возила, попуњени путни налози за возила нису одобрени од стране одговорних особа, нити је то интерним правилником прописано. Агенција не води евиденцију о потрошњи горива и пређеним километрима. Поједини путни налози не садрже релацију кретања возила нити пређену километражу иако је то прописано Правилником о кориштењу службених возила. Евиденције о сервисирању возила нису вођене, а Правилником је дефинисано да се за текуће одржавање возила, замјену уља и евиденцију о пређеној километражи и потрошњи брине особа која је задужена за возило.

Мишљења смо да су наведени недостаци и пропусти последица непостојања јасних правила и процедура које регулишу ову област. Наиме, у Агенцији је употреба службених возила регулисана интерним Правилником о условима и кориштењу службених возила, број 01-02-318/09 од 23.04.2009. године. Наведеним Правилником није јасно прецизирана одговорност за праћење кориштења возила у службене/неслужбене сврхе, кориштење возила изван радног времена и за вријеме годишњег одмора, осигурање возила од крађе и оштећења, одговорност за штету, сервисирање и паркирање, механизми контроле, санкције у случају евентуалних злоупотреба и одступања од уобичајене просјечне потрошње горива и друга питања чиме би се обезбиједио ефикасан систем интерне контроле.

Препорука: Агенција треба донијети јасна правила и процедуре употребе возила и евидентирања трошкова који произилазе из употребе, са јасним одговорностима и овлашћењима особа задужених за провођење тих правила, механизмима контроле употребе истих, те санкција у случају непоступања по истим и евентуалним злоупотребама.

5.4. Остале неспоменуте услуге и дацбине: Утврђено је да су на овај conto евидентирани исплаћене накнаде члановима Одбора Агенције у укупном нето износу од 34.157 КМ.

Тестирањем смо утврдили да су накнаде обрачунате и исплаћене за пуних 7 мјесеци, односно за период 01.06.-31.12.2009. године. Мишљења смо да за мјесец јуни није требало исплатити пуни износ накнада, с обзиром да је Одлуком о висини накнаде за рад у Одбору дефинисано да се иста примјењује од 16.06.2009. године.

6. Јавне набавке:

Агенција је јавне набавке у 2009. години проводила самостално с обзиром да је њено сједиште у Мостару и да је почела са радом тек 2009. године. Тестирањем су утврђене одређене слабости које нису материјалне и немају утицај на финансијско пословање Агенције као што су:

- Агенција није донијела план набавки са тачно утврђеним роковима, приоритетима и назначеном врстом поступка набавки.
- Код неких процедура набавки није сачињен извјештај о проведеном поступку и достављен Агенцији за јавне набавке, а мишљење Правобранилаштва БиХ је прибављено након закључења уговора са изабраним добављачем (набавка рачунарске опреме и возила).
- Поједине процедуре су проведене путем више поступака, нпр. канцеларијски материјал, чија набавка је проведена прво путем директног, а крајем године путем конкурентског поступка.

Агенција треба донијети интерна правила и процедуре којим би била дефинисана јасна одговорност свих учесника у поступку набавке од доношења плана набавки, покретања поступка до сачињавања извјештаја о проведеном поступку, те о набавкама путем директног поступка.

Иако план набавки није обавеза по Закону о јавним набавкама, сугеришемо његово доношење јер не постојање квалитетног плана набавки може имати за посљедицу непровођење процедура избора добављача за све набавке за које се у складу са Законом треба провести процедура, неправовремено провођење процедура што опет може имати за посљедицу неискориштење средстава одобрених буџетом, погрешан избор врсте поступка, односно свеукупно неефикасно кориштење јавних средстава.

Препорука: Канцеларија за ревизију сугерише досљедну примјену Закона о јавним набавкама те анализирање уочених недостатака како се исти не би понављали.

III КОРЕСПОНДЕНЦИЈА

Агенцији је уручен Нацрт извјештаја о ревизији за 2009. годину ради достављања коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од 15 дана, Агенција је доставила коментаре на налазе наведене у Нацрту извјештаја о ревизији који се углавном односе на тачку 4. Нацрта извјештаја.

Достављени коментари, по нашој процјени, не садрже нове чињенице које би утицале на измјену налаза садржаних у Нацрту извјештаја о ревизији. Агенцији је достављен одговор и на основу тога овај Извјештај представља коначан извјештај достављен клијенту без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији.

Ревизиони тим:

Влатко Малбашић, виши ревизор

_____

Наташа Авдаловић, ревизор

_____

Енес Алић, ревизор

_____

Одобрени и извршени буџет за 2009. годину

Табела 1

Ред. број	Врста расхода	Одобрени буџет по закону	Смањење мјере уштеде (по захтј. ММФ)	Реструк туирање прорач.	Текуће резерве	Укупно буџет (3+4+5+6)	Извршење буџета	Разлика (7-8)	% (8/7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Текући издаци	859.000	-37.640	0	196.000	1.017.360	782.016	235.344	77
1.	Плате запослених	554.000	-19.390	0	0	534.610	426.586	108.024	80
2.	Накнаде трошкова запослених	100.000	-8.000	0	0	92.000	56.976	35.024	62
3.	Путни трошкови	37.000	0	-3.000	0	34.000	24.184	9.816	71
4.	Издаци телефонских и пошт. усл.	11.000	0	3.000	0	14.000	12.323	1.677	88
5.	Издаци за енергију и ком. усл.	4.000	0	0	0	4.000	3.616	384	90
6.	Набавка материјала	21.000	0	0	0	21.000	9.565	11.435	46
7.	Издаци за усл. превоза и горива	9.000	0	0	10.000	19.000	10.498	8.502	55
8.	Закуп имовине и опреме	28.000	0	0	81.000	109.000	106.732	2.268	98
9.	Издаци за текуће одржавање	4.000	0	0	15.000	19.000	9.538	9.462	50
10.	Издаци за осигурање	4.000	0	0	0	4.000	3.775	225	94
11.	Уговорене услуге и др. услуге	87.000	-10.250	0	90.000	166.750	118.222	48.528	71
II	Капитални издаци	33.000	0	0	0	33.000	32.982	18	100
1.	Набавка земљишта	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Набавка грађевина	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Набавка опреме	33.000	0	0	0	33.000	32.982	18	100
4.	Набавка осталих сталних средс.	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Реконструкција и инвес. одрж.	0	0	0	0	0	0	0	0
III	Текући грантови	0	0	0	0	0	0	0	0
IV	Укупан буџет	892.000	-37.640	0	196.000	1.050.360	814.998	235.362	78
V	Донације	144.200	0	0	0	144.200	122.822	21.378	85
1.	Донација- ФВИХ	100.000	0	0	0	100.000	99.357	643	99
2.	Донација- UNICEF	28.650	0	0	0	28.650	23.465	5.185	82
3.	Донација- SOROŠ	15.550	0	0	0	15.550	0	15.550	0
	Укупан буџет са донацијама	1.036.200	-37.640	0	196.000	1.194.560	937.820	256.740	79
	Број запослених	17				17	14	3	82